

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos
ministro 2003 m. liepos 31 d.
įsakymu Nr. 406
(Lietuvos Respublikos aplinkos
ministro 2020 m. d.
įsakymo
Nr. D1- redakcija)

VĖJO ELEKTRINIŲ ĮRENGIMO ATRANKOS DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO IR POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS IR TAIKymo SRITIS

1. Vėjo elektrinių įrengimo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato papildomus metodinius reikalavimus planuojamos ūkinės veiklos atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo (toliau – atranka) ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimui (toliau – poveikio aplinkai vertinimas), kurie atliekami planuojant vėjo elektrinių ar jų parkų įrengimą, plėtimą ar keitimą (toliau – vėjo elektrinių planavimas), vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. D1-845 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Atrankos tvarkos aprašas) ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašas).

2. Rekomendacijos taikomos atliekant planuojamų įrengti vėjų elektrinių (vėjo turbiną, pavara, generatorių, valdiklį ir bokštą apimančių sistemų, verčiančių kinetinę vėjo energiją elektros energija) ar jų parkų (parkas suprantamas kaip dviejų ir daugiau vėjo elektrinių grupė, sujungta tarpusavyje ir prijungta prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų viename prijungimo taške), esamų vėjo elektrinių ar jų parkų plėtimo ar keitimo atranką arba poveikio aplinkai vertinimą.

3. Rekomendacijos skirtos planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams užsakovams, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams, poveikio aplinkai vertinimo atsakingajai institucijai, poveikio aplinkai vertinimo subjektams, kitiems atrankos ar poveikio aplinkai vertinimo procesų dalyviams.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, Poveikio aplinkai vertinimo tvarkos apraše, Atrankos tvarkos apraše, statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“.

II SKYRIUS VĖJO ELEKTRINIŲ GALIMO POVEIKIO APLINKAI VEIKSNIAI

5. Atliekant planuojamų vėjo elektrinių atranką arba poveikio aplinkai vertinimą, atsižvelgiama ir įvertinama vėjo elektrinių poveikis aplinkai šiais aspektais:

5.1. poveikis visuomenės sveikatai:

5.1.1. triukšmo aspektas. Vėjo elektrinių skleidžiamo triukšmo poveikis vertinamas

prognozuojamą triukšmo lygį, įskaitant suminį tame pačiame vėjo elektrinių parke esančių ir (ar) planuojamų vėjo elektrinių ir gretimybėje esančių ir (ar) planuojamų vėjo elektrinių ar jų parkų skleidžiamo triukšmo poveikį. Nustatomas atstumas nuo planuojamų vėjo elektrinių, už kurio neviršijami teisės aktais nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje;

5.1.2. šešėliavimo aspektas. Vertinamas vizualinis poveikis, sukiamas sparnų rotacijos dėl šešėlių mirgėjimo ir sparnų spindėjimo, Galimas poveikis gretimuose sklypuose gyvenančių gyventojų sveikatai. Planuojant vėjo elektrines ir jų išdėstymą, reikia atsižvelgti, kad šešėliavimo tikimybė ir trukmė priklauso nuo daugelio faktorių, pvz.: gyvenamojo būsto krypties turbino atžvilgiu, atstumo nuo turbino, vėjo greičio ir krypties, saulės padėties ašmenų atžvilgiu, turbino aukščio ir rotoriaus skersmens, metų laiko ir dienos laiko (saulės aukštis danguje), oro sąlygų (esant debesuotiems orams sumažėja šešėliavimo tikimybė);

5.1.3. elektromagnetinio lauko poveikis. Vertinama spinduliavimo intensyvumas, elektromagnetinio ir magnetinio lauko įtampos, virpesių dažniai, laikas;

5.2. socialinis poveikis vietinei bendruomenei, netiesioginės pasekmės užimtumui (pvz., žvejybos sąlygų blogėjimas ir kt.);

5.3. poveikis rekreacinei aplinkai, turizmui ir rekreaciniams ištekliams (pvz., pakrantės teritorijos, stovyklavietės ir poilsiavietės, ekoturizmo vietos, pažintiniai takai, apžvalgos aikštelės ir regyklos, jodinėjimo trasos, ir kt.), kraštovaizdžio vertybių panaudojimo turizmui ir rekreacijai galimybių pasikeitimai;

5.4. poveikis materialinėms vertybėms, nuosavybės vertei, infrastruktūrai;

5.5. poveikis biologinei įvairovei: vertinamas galimas poveikis (kitimas, sužalojimas, sunaikinimas) gyvūnų, augalų ir grybų rūšims ir buveinėms, ypatingą dėmesį skiriant saugomoms rūšims, įrašytoms į Lietuvos Respublikos griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. D1-263 „Dėl Lietuvos Respublikos griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“; Paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, patvirtintus aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-358 „Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų patvirtinimo“; Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurioms reikalinga griežta apsauga, Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, sąrašus, patvirtintus aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 592 „Dėl Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurioms reikalinga griežta apsauga, ir Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, sąrašų patvirtinimo, apsaugos priemonių nustatymo ir duomenų kaupimo apie šias rūšis“; Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašą, patvirtintą aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“;

5.5.1. poveikis gamtinėms buveinėms dėl jų užstatymo ar suskaidymo, hidrologinio režimo pokyčio, augmenijos sunaikinimo ir pan. Poveikis buveinėms gali atsirasti statybų etape, nes statant vėjo elektrines atsiranda poreikis pasiekti atokiau esančias teritorijas, todėl gali prireikti tiesti naujus kelius ar išvalyti naują žemės plotą. Tokia veikla gali suskaidyti buveines ir būti vietinių gyvūnų populiacijų praradimo priežastimi;

5.5.2. poveikis augalų rūšių augavietėms dėl urbanizuojamos aplinkos pokyčių;

5.5.3. poveikis laukinių gyvūnų rūšių susitelkimui, veisimuisi, maitinimuisi, poilsiui, nakvynės, žiemojimo vietoms, sezoninių ir vietinių migracijų keliams dėl gyvenamosios aplinkos erdvės sumažėjimo, elektromagnetinių laukų, triukšmo, slėgio pokyčių prie menčių, kitų neigiamų veiksnių;

5.5.4. galima gyvūnų (paukščių, šikšnosparnių) žūtis susidūrus su vėjo elektrinėmis ar barotraumos;

5.5.5. galimo planuojamų vėjo elektrinių poveikio biologinei įvairovei vertinimo metu

apibūdinama ir įvertinama informacija apie planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje ir gretimoje teritorijoje esančias paukščių ir šikšnosparnių buveines, jų migracijos kelius, sankauptų vietas, veisimosi ir maitinimosi vietas ir kiti duomenys, vadovaujantis Lietuvos ornitologų draugijos su partneriais – Pajūrio tyrimų ir planavimo institutu ir Lietuvos energetikos institutu nuo 2015 m. vasario iki 2017 kovo mėn. įgyvendinto projekto „Vėjo energetikos plėtra ir biologinei įvairovei svarbios teritorijos“ (toliau – VENBIS projektas) duomenimis ar kita ne senesne kaip 5 metų informacija (pateikiant nuorodas į jos šaltinius), nurodomas teritorijos jautrumas paukščiams (perintiems, migruojantiems ir žiemojantiems) ir šikšnosparniams. Atsižvelgiant į vėjo elektrinėms jautrių paukščių rūšių vietinių perskridimų (migracijų) nuo veisimosi ir sankauptų vietų iki maitinimosi vietų atstumus, poveikį paukščiams, analizuojama teritorija ne mažesniu kaip 10 km spinduliu apie sausumoje planuojamas vėjo elektrines ir ne mažesniu kaip 20 km spinduliu apie jūroje planuojamas vėjo elektrines. Jeigu nepakanka duomenų analizuojamos teritorijos jautrumui vėjo elektrinių poveikiui paukščių ir šikšnosparnių atžvilgiu apibūdinti ir įvertinti, planuojamos ūkinės veiklos organizatorius užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas privalo juos surinkti atlikdamas pakankamos trukmės lauko tyrimus atitinkamais metų sezonais, apimančiais veisimosi, sezoninės migracijos ir žiemojimo (kai analizuojamoje teritorijoje galimas žiemojančių paukščių sankauptų formavimasis ar pavienių šiame papunktyje nurodytų saugomų paukščių rūšių individų žiemojimas) laikotarpius, kad tyrimų metu gauti rezultatai būtų patikimi ir leistų prognozuoti galimą planuojamų vėjo elektrinių poveikį biologinei įvairovei jų statybos ir veiklos vykdymo metu. Reikalinga minimali tokių tyrimų trukmė ir jiems tinkami metų sezonai nurodyti Rekomendacijų 5 priede. Nustatant planuojamų vėjo elektrinių galimo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams reikšmingumą, vadovaujamosi Rekomendacijų 2 ir 3 prieduose pateiktais kriterijais;

5.6. poveikis saugomoms teritorijoms, įskaitant Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas: vertinamas atsižvelgiant į galimą poveikį jose saugomoms vertybės (biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui, nekilnojamosioms kultūros vertybėms), galimą poveikį saugomos teritorijos aplinkos kokybei, turizmui saugomoje teritorijoje ir jos rekreaciniams ištekliams (teritorijos panaudojimo turizmui ir rekreacijai galimybių pasikeitimai);

5.7. poveikis žemei (jos paviršiui ir gelmėms), dirvožemiui: vertinama galima dirvožemio erozija vėjo elektrinių statybos metu, kitų geologinių procesų suaktyvėjimas;

5.8. poveikis vandeniui: vertinamas poveikis paviršinių vandens telkinių apsaugos zonoms ir (ar) pakrantės apsaugos juostoms, jūros aplinkai. Įtaka jūrinei aplinkai, dugno reljefo pasikeitimai statybos metu ir užbaigus statybą, hidrodinaminiai pokyčiai (įtaka srovių kryptims ir intensyvumui), nešmenų srauto pasikeitimai, galimi kranto linijos pasikeitimai, paplūdimių ir kopagūbrių erozija, galimas poveikis žuvininkystei;

5.9. poveikis aplinkos orui: vertinamas poveikis oro kokybei dėl išmetamų teršalų kiekio, jo sudėties ir sklaidos (pvz., statybos metu, menčių apledėjimo šalinimo priemonių naudojimo metu ir kt.);

5.10. poveikis kraštovaizdžiui ir vizualinė tarša: vertinama žemės naudmenų struktūros kitimas sklype, susijęs su planuojama veikla, šių pokyčių regioniniai aspektai. Žemėnaudos pokyčių poveikis gretimybėms ir bendram kraštovaizdžio ekologiniam stabilumui vertinama vadovaujantis kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo apsaugos metodiniais reikalavimais, įtvirtintais Rekomendacijų 1 priede:

5.10.1. vizualinis aspektas. Galimi kraštovaizdžio vizualiniai pasikeitimai įrengus vėjo elektrinių parką vėjo elektrinių parko teritorijoje ir už jos ribų. Vėjo elektrinių parko reikšmė vizualinei vietai charakteristikai ir supančioms teritorijoms;

5.10.2. vėjo elektrinių poveikis tradicinio kraštovaizdžio ar kitoms teritorijoms, turinčioms didelę gamtinę, mokslinę, kultūrinę ir estetinę vertę, taip pat saugomoms teritorijoms, jose saugomų gamtinių ir kultūrinių vertybių prieinamumui, apžvelgiamumui. Galimas poveikis rekreaciniams teritorijoms ir regionams, rekreacinių išteklių sumažėjimas, poilsavimo sąlygų kaita, apžvalgos taškų pasiekiamumo, prieinamumo pablogėjimas;

5.10.3. vėjo elektrinių ir perdavimo linijų matomumas iš visų reikšmingų taškų, pvz., pagrindiniai automobilių keliai, pėsčiųjų takai, gyvenamosios teritorijos, turistiniai maršrutai, regyklos ir kt., jų įtaka kraštovaizdžio panoramų apžvelgiamumui, matomumui nuo aukštų reljefo vietų. Galimas suminis poveikis, pavyzdžiui, planuojamo vėjo elektrinių parko artumas su kitomis vėjo elektrinėmis ar kitais vėjo elektrinių parkais, kita veikla toje teritorijoje, galimybė matyti vieną ar daugiau vėjo elektrinių parkų iš pagrindinių apžvalgos taškų supančioje teritorijoje;

5.11. poveikis nekilnojamosioms kultūros vertybėms. Galimas tiesioginis ir netiesioginis (vizualinis, vibracijos ir kt.) poveikis nekilnojamosioms kultūros paveldo vertybėms, įskaitant archeologines vietas, įrenginių ir jiems būtinos infrastruktūros statybos, plėtimo, eksploatavimo, įskaitant ekstremalias situacijas (pavyzdžiui, griuvimo) metu, galimybės pasiekti nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių teritorijas;

5.12. ekstremalių įvykių tikimybė: vertinami saugumo aspektai, įskaitant oro eismo saugą, kelių ir geležinkelių artumą, poveikį navigacijai, radiolokacinėms sistemoms, pasienio kontrolės užtikrinimui, ekstremalių įvykių likvidavimą prie pavojingų objektų, esančių vėjo elektrinių parko kaimynystėje;

5.13. sąveika su kitomis veiklomis. Galima įtaka kitų vėjo elektrinių parkų vystymui. Galimas vėjo elektrinių poveikis telekomunikacijų signalams, pvz., radijo, televizijos ir mikrobangų perdavimas. Galimi vėjo elektrinių prisijungimo taškai prie esamų elektros tinklų;

5.14. tarpvalstybinis poveikis: galimas planuojamų vėjo elektrinių poveikis kitoms valstybėms, atsižvelgiant į veiklos mastą, vietos jautrumą ir galimą poveikį, ypač planuojant vėjo elektrines arti Lietuvos Respublikos sienos su kita valstybe, atstumą nuo gyvenamųjų vietovių ir atskirų namų, saugomų teritorijų ir galimą poveikį jiems; galimas poveikis kaimyninei valstybei dėl suminio poveikio su Lietuvos Respublikos teritorijoje ir kaimyninėje valstybėje vykdomomis ar patvirtintomis planuojamomis ūkinėmis veiklomis, esančiomis planuojamų vėjo elektrinių gretimybėje. Tarpvalstybinis poveikio aplinkai vertinimas atliekamas vadovaujantis Poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 9 straipsniu, Jungtinių Tautų 1991 m. konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste, ratifikuotos 1999 m. spalio 7 d. Lietuvos Respublikos 1991 m. konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste ratifikavimo įstatymu Nr. VIII-1351, ir Helsinkio konvencijos dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos, ratifikuotos 1997 m. vasario 25 d. Lietuvos Respublikos dėl 1992 m. Helsinkio konvencijos dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos ratifikavimo įstatymu Nr. VIII-139, nuostatomis.

III SKYRIUS

ATRANKA DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

6. Atrankos metu nustatant planuojamų vėjo elektrinių galimo poveikio aplinkai reikšmingumą Atrankos aprašo 35 punkte ir Rekomendacijų 5 punkte nurodytais aspektais, atsižvelgiama į:

6.1. planuojamų vėjo elektrinių kiekį ir projektinius techninius parametrus (rotoriaus diametrą, bokšto aukštis, bendrą vėjo elektrinės aukštį, nominalią galią);

6.2. vyraujančias oro sąlygas (saulėtų dienų kiekis, debesuotumas);

6.3. galimą suminį poveikį su kita vykdoma ūkine veikla ir (arba) pagal teisės aktų reikalavimus patvirtinta planuojamos ūkinės veiklos plėtra gretimose teritorijose, informuojama apie visas ne mažesniu kaip 10 km atstumu esančias ar planuojamas vėjo elektrines ar parkus;

6.4. galimą triukšmo lygį ir jo atitiktį Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytiems normatyviniams reikalavimams;

6.5. galimą šešėliavimo poveikį;

6.6. atstumus nuo gyvenamųjų vietovių ir atskirų namų;

6.7. planuojamų vėjo elektrinių atstumus nuo Rekomendacijų 3 priede nurodytų paukščių ir šikšnosparnių veisimosi, maitinimosi, sankauptų vietų, migracijos kelių. Jeigu vėjo elektrinės planuojamos Rekomendacijų 3 priede nurodytose teritorijose arba atstumas iki jų lygus arba

mažesnis už nurodytą Rekomendacijų 3 priede, laikytina, kad planuojama veikla gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį;

6.8. teritorijos, kurioje planuojamos vėjo elektrinės, jautrumą vėjo elektrinių poveikiui paukščių ir šikšnosparnių atžvilgiu. Jeigu teritorija labai jautri šiuo atžvilgiu, laikytina, kad planuojama veikla gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį;

6.9. atstumą nuo planuojamos vėjo elektrinės ir (ar) vėjo elektrinių parko iki saugomų teritorijų. Jeigu atstumas iki Rekomendacijų 1 priedo 1.2 papunktyje išvardintų saugomų teritorijų mažesnis už nurodytą Rekomendacijų 1 priedo 5.1 papunktyje, laikytina, kad veikla gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį saugomai teritorijai;

6.10. atstumą nuo planuojamos vėjo elektrinės ir (ar) vėjo elektrinių parko iki labai didelio ir didelio estetinio potencialo ypač ir vidutiniškai raiškių kraštovaizdžio kompleksų, nurodytų Rekomendacijų 1 priedo 1.3.1 papunktyje, ir ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealų ir vietovių, nurodytų Rekomendacijų 1 priedo 1.3.2 ir 5.1 papunkčiuose; didžiausią leistiną vėjo elektrinių ir (ar) vėjo elektrinių parko matymo lauką ir matomumo kampą nuo kraštovaizdžio vertybių, nurodytų Rekomendacijų 1 priedo 3 punkte ir 5.2 papunktyje. Jeigu minėtas atstumas mažesnis, o matymo laukas ir matomumo kampas yra didesnis, negu nurodytas Rekomendacijų 1 priede, laikytina, kad veikla gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį kraštovaizdžiui;

6.11. planuojamai ūkinei veiklai reikalingą inžinerinę infrastruktūrą statybų ir eksploatavimo metu (keliai, elektros kabelio tiesimas, elektros transformatorinė ir kt.). Pateikiama informacija apie reikiamos inžinerinės infrastruktūros mastą, parametrus, įrengimo / rekonstravimo darbus ir galimą poveikį Rekomendacijų 5 punkte nurodytais aspektais;

6.12. galimą tarpvalstybinį poveikį;

6.13. numatytas priemonės galimam poveikiui aplinkai sumažinti ar jo išvengti parenkant alternatyvias vietas vėjo elektrinėms statyti, koreguojant jų techninius parametrus ir pan.

IV SKYRIUS

PLANUOJAMŲ VĖJO ELEKTRINIŲ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMAS

7. Vertinant poveikį aplinkai, apibūdinamas ir įvertinamas tikėtinas reikšmingas poveikis aplinkai Poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 1 priedo II skyriuje ir Rekomendacijų 5 punkte nurodytais aspektais. Siekiant tinkamai parinkti vietą vėjo elektrinėms įrengti ir įvertinti galimus aplinkos pokyčius įrengus vėjo elektrines ar jų parkus, juos išplėtus ar pakeitus:

7.1. pateikiami duomenys apie planuojamos ūkinės veiklos ir ne mažiau kaip 10 km atstumu esamų ir suplanuotų vėjo elektrinių (pavienių ir parkų) maksimalius techninius parametrus (rotoriaus diametras, bokšto aukštis, bendras vėjo elektrinės aukštis, nominali galia);

7.2. pateikiami triukšmo sklaidos modeliavimo rezultatai (ir bendras esamas triukšmo lygis, ir planuojamas), kuriuose:

7.2.1. pateikiami įvesties į triukšmo modeliavimo programą duomenys ir triukšmo modeliavimo programos sugeneruoti rezultatai;

7.2.2. pateikiami duomenys apie planuojamos ūkinės veiklos projekcinį maksimalų triukšmo lygį;

7.2.3. informacija apie ne mažiau kaip 2 km atstumu kitų esamų ir suplanuotų vėjo elektrinių (pavienių ir parkų) projekcinį maksimalų triukšmo lygį;

7.2.4. įvertintas ir apskaičiuotas atstumas nuo planuojamų vėjo elektrinių, už kurio neviršijami teisės aktuose įtvirtinti triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje;

7.2.5. planuojamos poveikį mažinančios priemonės;

7.2.6. pateikiami triukšmo sklaidos skaičiavimai įvertinus poveikį mažinančias priemones;

7.3. pateikiami šešėliavimo sklaidos modeliavimo rezultatai (ir bendras esamas šešėliavimas, ir planuojamas), kuriuose pateikiami įvesties į modeliavimo programą duomenys ir programos sugeneruoti rezultatai gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje;

7.4. pateikiami poveikio kraštovaizdžiui modeliavimo (vizualizacijos), atlikto pagal Rekomendacijų 1 priede nustatytus kraštovaizdžio vizualinio, estetinio potencialo apsaugos reikalavimus, rezultatai ir jų analizė;

7.5. pateikiama informacija apie planuojamai ūkinei veiklai reikalingą inžinerinę infrastruktūrą (keliai, elektros kabelio tiesimas ir kt.), elektros transformatorinę, šių objektų įrengimo / rekonstravimo darbus ir jų poveikį Poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 1 priedo II skyriuje ir Rekomendacijų 5 punkte nurodytais aspektais. Planuojamai ūkinei veiklai reikalinga inžinerinė infrastruktūra pavaizduojama grafinėje dalyje;

7.6. avarinės situacijos;

7.7. galimas poveikis rekreaciniams ištekliams, dėl planuojamos ūkinės veiklos atsirandantys apribojimai, lankytinų gamtinių ir kultūrinių vertybių, pasiekiamumo, prieinamumo apžvelgiamumo pablogėjimas, informacija apie neigiamą poveikį mažinančias ir kompensacines priemones.

V SKYRIUS

POVEIKIO APLINKAI MAŽINIMO PRIEMONĖS

8. Planuojant vėjo elektrinių parkus, numatomos poveikio aplinkai mažinimo priemonės visoje galimo poveikio teritorijoje, kuri bus tiesiogiai ar netiesiogiai paveikta planuojamų vėjo elektrinių. Šios priemonės aprašomos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje.

9. Parenkant planuojamų vėjo elektrinių neigiamą poveikį aplinkai mažinančias priemones siūloma laikytis šio eiliškumo: 1) parenkamos priemonės išvengti neigiamo poveikio, 2) neigiamą poveikį mažinančios priemonės, 3) priemonės neigiamai paveiktinai aplinkai pagerinti ir (ar) atkurti, 4) kompensacinės priemonės.

10. Neigiamam vėjo elektrinių poveikiui sumažinti, jo išvengti ar jį kompensuoti gali būti taikoma viena ar kelios priemonės:

10.1. alternatyvios vėjo elektrinių statybos vietos parinkimas;

10.2. alternatyvios technologijos parinkimas pakeičiant techninius parametrus: aukštį, rotoriaus dydį, galingumą, išvaizdą, spalvą, vėjo elektrinių išdėstymą;

10.3. eksploatavimo grafiko nustatymas atsižvelgiant į jautriausius laikotarpius: pvz., sezoninis vėjo elektrinių išjungimas intensyviausiu paukščių ar šikšnosparnių migracijos laikotarpiu, eksploatavimo apribojimas saulėtomis dienomis siekiant išvengti neigiamo šešėliavimo poveikio;

10.4. tinkamas vėjo elektrinių apšvietimas naktį gerinant jų matomumą migruojantiems paukščiams;

10.5. paveiktinų vietų atkūrimas, pvz., alternatyvių pažeidžiamoms rūšims patrauklių buveinių sukūrimas šalia paveiktos teritorijos, dirbtinių lizdų kėlimas poveikį patiriančioms paukščių rūšims jiems tinkamose nepaveiktose teritorijose;

10.6. nepatrauklių paukščiams žemės ūkio kultūrų auginimas poveikio zonoje aplink vėjo elektrines;

10.7. buveinių poveikio zonoje aplink vėjo elektrines keitimas į nepatrauklias vėjo elektrinių poveikiui jautrioms rūšims, pvz. krūmų ir kitų nesaugotinių želdinių šalinimas;

10.8. vėjo elektrinių keliamą triukšmą mažinančių priemonių įdiegimas;

10.9. reaguojančių į praskrendančius paukščius jutiklių vėjo elektrinėse įrengimas, kad turbina automatiškai išsijungtų;

10.10. ultragarsinių garsiakalbių įrengimas, kurie atgraso šikšnosparnius nuo skraidymo per arti rotoriaus.

10.11. kitos priemonės jautriausiai į vėjo elektrines reaguojančioms gyvūnų grupėms: paukščiams ir šikšnosparniams, aprašytos Rekomendacijų 4 priede.

11. Planuojamų poveikio aplinkai mažinimo priemonių veiksmingumui įvertinti stebėsenos programoje numatoma ir vykdoma jų veiksmingumo stebėseną.

VI SKYRIUS

VĖJO ELEKTRINIŲ STEBĖSENA

12. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateikiami vėjo elektrinių stebėsenos plano metmenys.

13. Vykdamas vėjo elektrinių stebėseną, pagal stebėsenos plano metmenis parengtą stebėsenos programą, siekiama nustatyti tikrąjį vėjo elektrinių poveikį aplinkai ir užtikrinti tinkamą, vėjo elektrinių sukulto neigiamo poveikio aplinkai sumažinimą laiku ar jo kompensavimą. Stebint vėjo elektrinių poveikį aplinkai, svarbu surinkti informaciją, kaip stebėsenos laikotarpiu fauna ir flora reaguoja į aplinkos pokyčius, įvertinti taikomų priemonių reikšmingam poveikiui išvengti, sumažinti ar jam kompensuoti veiksmingumą, siūlyti papildomas priemones, kai taikomų priemonių nepakanka. Ilgalaikis vėjo elektrinių poveikio aplinkai stebėjimas turi socialinės-ekonominės įtakos, suteikia visuomenei pagrįstų žinių apie realų vėjo elektrinių poveikį aplinkai, daro įtaką visuomenės požiūriui į vėjo elektrinių plėtrą.

14. Stebėsenos plano metmenyse pateikiami stebimi aplinkos elementų parametrai atsižvelgiant į galimus neigiamus poveikius aplinkai (pvz., triukšmas, elektromagnetinis laukas, gyvūnų žūtis ir kt.), stebėjimo metodai ir nustatytas stebėjimo laikotarpis, periodiškumas, dažnumas, stebėjimo vietos statybos ir eksploatavimo etapuose.

15. Poveikio įvertinimui palyginami stebėsenos duomenys iki vėjo elektrinių eksploatavimo ir eksploatuojant.

16. Vėjo elektrinių suminio poveikio jautriausiai į vėjo elektrines reaguojančioms gyvūnų grupėms vertinimas apima vėjo elektrinių poveikio aplinkai vertinimą ir sausumoje įrengtų vėjo elektrinių parkų stebėseną; poveikio stebėsenos dalis plano metmenyse ir stebėsenos programose rengiama pagal Rekomendacijų 5 priede nustatytus minimalius reikalavimus.

17. Vėjo elektrinių įrengimo ar jų eksploatavimo metu pagal stebėsenos rezultatus ar kitais būdais nustatčius reikšmingą vėjo elektrinių veiklos poveikį, kuris nebuvo įvertintas poveikio aplinkai vertinimo metu, imamas priemonių šio poveikio išvengti, jį sumažinti iki nereikšmingo arba kompensuoti jo pasekmes. Tokiais atvejais pritaikius papildomas priemones, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme nustatyta tvarka ūkio subjektas, vykdydamas įtakos aplinkai stebėseną, turi įvertinti jų veiksmingumą ir stebėsenos ataskaitose pateikti išvadas ar priemones reikšmingam poveikiui pašalinti.
